

**UCHWAŁA NR XXXI/294/2022
RADY GMINY OBROWO**

z dnia 24 lutego 2022 r.

**w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Obrowo
na lata 2022 -2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2021r., poz. 1372, 1834) oraz art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 1249) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Obrowo na lata 2022-2023”, w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Obrowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Roman Skórski

Załącznik
do Uchwały Nr XXXI/294/2022
Rady Gminy Obrowo
z dnia24 lutego 2022... r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY OBROWO NA LATA 2022-2023**

Obrowo 2022r.

SPIS TREŚCI

I. Podstawy prawne.....	3
II. Wstęp	4
III. Ocena gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w roku 2021	6
IV. Diagnoza i ewaluacja problemu przemocy w Gminie Obrowo	10
V. Założenia programu.....	17
VI. Cele programu.....	18
VII. Zadania programu.....	19
VIII. Realizatorzy programu.....	20
IX. Harmonogram programu.....	20
X. Monitoring i ewaluacja.....	22
XI. Finansowanie programu.....	22

I. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2021 poz. 1249);
2. Uchwała NR 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (M. P. 2021.1204);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 1119 ze zm.);
5. Uchwała Nr XXVI/237/2021 Rady Gminy Obrowo z dnia 26 maja 2021r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Obrowo na lata 2021 – 2025”;
6. Uchwała Nr XXX/275/2021 Rady Gminy Obrowo z dnia 28 grudnia 2021r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkomanii oraz Innych Uzależnień na rok 2022;
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r.- Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. 2020r. poz. 1359);
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (tj. Dz. U. 2021 poz. 2345 ze zm.).
9. Ustawa z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021r. poz. 1805 ze zm.)

II. WSTĘP

Zgodnie z definicją zawartą w Ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. 2021 poz. 1249), przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina to mała grupa społeczna, stanowiąca załęczek szerszej społeczności. Jest ona niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką, a jej dobro, państwo ma obowiązek uwzględniać w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielenie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Ważną rolę w rodzinie odgrywają relacje panujące pomiędzy jej członkami, które winny być oparte na miłości i zrozumieniu. Zdarza się jednak, że relacje te ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Możemy mówić wówczas o zjawisku przemocy w rodzinie, które rodzi szkodliwe konsekwencje, jest źródłem lęku, bólu i poczucia bezsilności.

Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki, przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody, wykraczający poza społeczne zasady wzajemnych relacji i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przemoc upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc tym samym nienawiść i pragnienie odwetu.

PRZEMOC W RODZINIE CHARAKTERYZUJE SIĘ TYM, ŻE:

- 1. JEST INTENCJONALNA** Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
- 2. SIŁY SĄ NIERÓWNOMIERNE** W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.

3. **NARUSZA PRAWA I DOBRA OSOBISTE** Sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
4. **POWODUJE CIERPIENIE I BÓL** Sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy:

- **Przemoc fizyczna** - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, użycie broni, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
- **Przemoc psychiczna** – wyśmiewanie poglądów, religii, stała krytyka, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, wyzywanie, upokarzanie, stosowanie gróźb, itp.);
- **Przemoc seksualna** – wymuszanie współżycia seksualnego i nieakceptowanych praktyk seksualnych, demonstrowanie zazdrości, krytyka, wyśmiewanie zachowań seksualnych, wymuszanie praktyk seksualnych z osobami trzecimi, itp.;
- **Przemoc ekonomiczna** – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb materialnych, itp..

Zgodnie z art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gmin należy opracowanie i realizacja gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Celem Programu jest efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Art. 9a w/w ustawy stanowi, że gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, który realizuje działania określone w Programie.

Założeniem niniejszego Programu jest dalsze rozwijanie systemu współpracy wszystkich instytucji, służb i organizacji funkcjonujących na terenie Gminy Obrowo, w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Odbywać się to będzie poprzez profilaktykę i edukację społeczną, ochronę i pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie, oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie, ale także poprzez podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele i działania Programu będą podlegać monitoringowi, ewaluacji, a w miarę możliwości wprowadzane będą korekty, nowe rozwiązania wynikające z dynamiki zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz doświadczeń podmiotów realizujących Program, dzięki czemu będzie on odpowiadał na bieżące potrzeby mieszkańców Gminy Obrowo, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

III. OCENA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE w roku 2021.

W Gminie Obrowo od 2011 roku działa Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który ma za zadanie monitorowanie zjawiska przemocy domowej, integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów działających na terenie gminy, a także specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

Szczegółowe zadania Zespołu to:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Głównym celem Gminnego Programu w ubiegłym roku było zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Obrowo. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy nastawiony był w głównej mierze na podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, działania profilaktyczne oraz zapewnienie pomocy rodzinom doświadczającym przemocy, dostosowanie istniejącej infrastruktury oraz zasobów na potrzeby działań profilaktycznych i pomocowych, a także zintegrowanie środowisk oraz zwiększenie kompetencji zawodowych osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

Realizatorami programu były następujące instytucje:

- Urząd Gminy Obrowo, Aleja Lipowa 27, 87-126 Obrowo;
- Komisariat Policji w Dobrzejewicach, 87-123 Dobrzejewice 65
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Aleja Lipowa 27, 87-126 Obrowo;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Toruń ul. Towarowa 2-3
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, 87-123 Dobrzejewice;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Al. Lipowa 27, 87-126 Obrowo,
- Zespół Szkół w Brzozówce, ul. Szkolna 38, 87-123 Dobrzejewice;
- Zespół Szkół w Dobrzejewicach, 87-123 Dobrzejewice;
- Szkoła Podstawowa w Łążynie II, 87-123 Dobrzejewice;
- Szkoła Podstawowa w Obrowie, ul. Szkolna 2, 87-126 Obrowo;
- Zespół Szkół w Osieku nad Wisłą, 87-125 Osiek n/W;
- Sąd Rejonowy w Toruniu - II Zespół Kuratorski, ul. Rejtana 2-4, 87-100 Toruń;
- Prokuratura Rejonowa – Toruń Wschód, ul. Grudziądzka 47, 87-100 Toruń.
- Stowarzyszenie Pomoc Osobom Niepełnosprawnym „Podaj Rękę”.

Głównym zadaniem Zespołu jest monitorowanie zjawiska przemocy domowej, integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów na terenie gminy, a także specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy. W ramach Zespołu powoływane były grupy robocze, które zapewniają interdyscyplinary, kompleksowy, uwzględniający potrzeby wszystkich członków rodziny, charakter pracy a do ich zadań należało:

1. opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
2. monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
3. dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Praca w grupach roboczych opierała się na procedurze „Niebieskiej Karty” i obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli uprawnionych instytucji. Na posiedzeniu tym, członkowie grupy roboczej w obecności zaproszonej osoby dotkniętej przemocą w rodzinie dokonują analizy sytuacji rodziny i wypełniają formularz „Niebieska Karta – C” . Podstawowym zadaniem grupy roboczej jest opracowanie indywidualnego planu pomocy dla osoby dotkniętej przemocą zawierający propozycje działań pomocowych. Indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez osobę doświadczającą przemocy domowej w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby i jej rodziny i jest realizowany we współpracy z przedstawicielami ośrodka pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych i prokuratora.

Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na spotkanie grupy roboczej. Spotkania z osobami doświadczającymi przemocy i ją stosującymi nie odbywają się w tym samym miejscu i czasie. Członkowie grupy roboczej podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w szczególności: diagnozują sytuację rodziny, przekazują informacje o konsekwencjach popełnianych czynów, motywują do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, przekazują informacje o konieczności realizacji działań w celu zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednym z realizatorów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Procedura „Niebieskiej Karty” i współpraca pracownika socjalnego są osadzone w obowiązkach wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Pracownicy socjalni GOPS w ramach pracy socjalnej podejmowali działania służące poprawie funkcjonowania osób i rodzin. W sytuacjach kryzysowych pracownicy socjalni podejmowali działania na rzecz osób i rodzin. Uczestniczyli we wszystkich posiedzeniach grup roboczych. Udzielali

poradnictwa, np. rodzinnego i zawodowego oraz wskazywali miejsca gdzie można uzyskać pomoc prawną, psychologiczną i pedagogiczną.

Informowali o przysługujących świadczeniach i formach pomocy. Pracownicy socjalni systematycznie monitorowali rodziny dotknięte przemocą, w których toczy się procedura „Niebieskiej Karty”, rozładowywali konflikty rodzinne i wspierali osoby dotknięte przemocą. Mobilizowali także osoby stosujące przemoc do podjęcia działań mających na celu zmianę ich postaw i zachowania. Dokumentowali podjęte działania i sytuację rodzin dotkniętych przemocą. Po zakończeniu procedury Niebieskiej Karty, w środowiskach, które tego wymagały pracownicy socjalni nadal prowadzili pogłębioną pracę socjalną. W niektórych środowiskach wprowadzono do rodzin asystenta w celu korekty postaw rodzicielskich i zapobiegania odebrania dzieci z rodziny.

Dzięki działalności GOPS został zatrudniony psycholog, pedagog i mediator a także terapeuta uzależnień, którzy wspierali członków rodzin dotkniętych problemem przemocy, rozvodu, konfliktu czy agresji w rodzinie.

Ponadto pracownicy socjalni w ramach swoich obowiązków wspierali osoby z grupy ryzyka udzielając im szczegółowych wyjaśnień nt. procedury NK i możliwości pomocy gdyby doszło do niewłaściwych zachowań w ich rodzinach.

Uczestniczyli też w wykładach nt. przeciwdziałania przemocy na terenie gminnych szkół.

Policjanci w Gminie Obrowo w ubiegłym roku wszczęli najwięcej procedur NK. Współpraca z Komisariatem Policji w Dobrzejewicach i dzielnicowymi w znacznym stopniu przyczyniła się do poprawy funkcjonowania rodzin i ochrony ofiar przemocy. Dzielnicowi uczestniczyli w Grupach Roboczych i dokumentowali swoje działania. Jak wynika z danych to Policja najczęściej jest tą służbą, która jako pierwsza pojawia się na interwencji i najczęściej rozpoczyna procedurę Niebieskiej Karty. Jednym z wielu obowiązków i zadań nałożonych na policję jest monitorowanie zagrożonych środowisk, wszczynanie postępowań przygotowawczych przeciwko i działań prewencyjnych wobec sprawcy.

Rodziny z terenu gminy Obrowo mogły skorzystać również ze wsparcia PCPR w ramach realizowanego programu „Rodzina w Centrum” (poradnictwo psychologiczne, prawne, terapia rodzinna, warsztaty –‘moje emocje’”, warsztaty wzmacniające kompetencje rodzicielskie, poradnictwo pedagogiczne, mediacje rodzinne, warsztaty socjoterapeutyczne, grupy wsparcia) oraz mogły skorzystać z poradnictwa pedagogicznego w GOPS w Obrowie.

W 2021r. oddano do użytku Siedzibę Zespołu Interdyscyplinarnego w Sąciecznie przy ul. Długiej 49. W obiekcie odbywają się posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych. Do dyspozycji zostały oddane również gabinety terapeuty uzależnień oraz

psychologa, gdzie odbywają się konsultacje terapeutyczne ze specjalistami. Obiekt zapewnia intymność i spokój, co ma ogromne znaczenie w pracy z rodzinami doświadczającymi przemocy.

Zgodnie z Art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych powiatu należy między innymi – *„opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”*

Od 2018r Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu realizuje Program Korekcyjno-Edukacyjny dla sprawców przemocy z terenu powiatu.

Dzięki GKRPA w osoby uwikłane w przemoc domową i mające problem z uzależnieniami mogły skorzystać z oferty pomocowej w punkcie informacyjno-konsultacyjnym.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych w celu zwiększenia kompetencji zawodowych mogli wziąć udział w szkoleniach organizowanych przez Urząd Marszałkowski i Urząd Wojewódzki.

IV. DIAGNOZA I EWALUACJA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE OBROWO

Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy

Zgodnie z „Polską Deklaracją w Sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” z 1995 r. *„Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym, wolnym od przemocy, która jest naruszeniem praw i dóbr osobistych”*.

Z badań dotyczących rodziny, a także obserwacji życia społecznego wiadomo, że ludzie bardzo niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny.

W Polsce trudno jest określić skalę tego zjawiska. Co roku zgłaszanych jest kilkanaście tysięcy spraw związanych bezpośrednio z przemocą domową, spraw o znęcanie się nad rodziną. W tym samym okresie policja rejestruje około miliona awantur domowych, do których jest wzywana.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym.

Znaczny odsetek Polaków, zna w swoim otoczeniu, sąsiedztwie takie rodziny, o których słyszeli lub wiedzą, że dochodzi w nich do różnych form przemocy.

Przemoc w rodzinie stanowi jeden z poważniejszych problemów współczesnych państw na całym świecie. Przeciwdziałanie temu zjawisku powinno więc zajmować priorytetowe miejsce wśród zadań organów państwa.

W dniu 26 maja 2021r. Rada Gminy Obrowo Uchwałą NR XXVI/237/2021 r. przyjęła do realizacji **Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Obrowo na lata 2021 – 2025.**

Przeprowadzona diagnoza problemów społecznych wykazała szereg zagadnień społecznych, które dominują w gminie Obrowo. Jedną z kwestii jest problem przemocy w rodzinie.

Co piąty mieszkaniec gminy Obrowo przyznał w badaniu, iż zna w swoim środowisku osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie (22%).

– W trakcie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 5% mieszkańców, z czego 2% doświadczyło jej 1 raz, a pozostali 2-10 razy.

Wszyscy wskazali natomiast, że była to przemoc psychiczna stosowana przez członków rodziny, partnerów lub pracodawcę.

– Dorośli respondenci stwierdzili, że przemocy doświadczyli przede wszystkim w domu (60% osób spośród tych, którzy doświadczyli przemocy).

– Stosowanie zachowań przemocowych dotyczy z kolei 4% ankietowanych, którzy dopuścili się ich 1 raz (3%) lub 2-10 razy (1%). Jak wynika z ich odpowiedzi była to przemoc psychiczna oraz fizyczna, a także zaniedbanie.

– Do zastosowania przemocy wobec dziecka przyznał się 1 respondent, a kolejny 1 ankietowany w stosunku do partnera/partnerki, niemniej, bo 1% dorosłych mieszkańców Gminy stwierdził występowanie przemocy w swoim domu, a 5% nie zaprzeczyło jednoznacznie takiej sytuacji.

– Wysoki odsetek mieszkańców jest zdania, że kary fizyczne są dobrą metodą wychowawczą (8%), a trudność w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi miało 13%.

O przemoc zapytano też uczniów i młodzież

– Z odpowiedzi uczniów wynika, iż przemocy doświadczyło 28% z nich i była to najczęściej przemoc psychiczna (95% spośród uczniów, którzy doświadczyli przemocy) ze strony kolegów ze szkoły i znajomych.

– Co czwarty ankietowany (25%) przyznał, że zastosował zachowania przemocowe wobec innych osób, którymi byli rówieśnicy oraz rodzeństwo.

– Uczniowie równie często dopuszczają się przemocy fizycznej (74%), jak i psychicznej (68%) w stosunku do innych osób ze swojego otoczenia.

– Tylko co siódmy uczeń (13%) jednoznacznie stwierdził, że w szkole do której uczęszcza nie występuje problem przemocy, natomiast 9% zauważa jej przejawy często, 31% - czasami, a 27% - rzadko.

– Uczniowie stwierdzili, że nie doświadczają przemocy w rodzinie – tylko 1% badanych podało, że przemoc jest obecna w ich domu i jest skierowana w innych członków rodziny (wujka, ciocię, dziadków itp.).

– Cyberprzemoc jest problemem obecnym wśród dzieci i młodzieży zamieszkującej gminę Obrowo – doświadczył jej co trzeci uczeń (36%), a stosowało ją 16% badanych.

– Zarówno w przypadku doświadczenia, jak i stosowania najpowszechniejszą formą cyberprzemocy jest wyzywanie oraz ośmieszanie i poniżanie.

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy oraz diagnozy problemów społecznych, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- występowanie problemu przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie,
- doświadczanie przez dzieci przemocy rówieśniczej w szkole oraz cyberprzemocy,
- brak zaufania do opiekunów i nauczycieli w przypadku doznania przemocy lub innych problemów,
- uznawanie przemocy i kar fizycznych za odpowiednią metodę wychowawczą przez część mieszkańców Gminy

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie została też przeprowadzona w oparciu o posiadane statystyki i dane. Oszacowanie zjawiska przemocy możliwe jest między innymi dzięki procedurze „Niebieskie Karty”.

Poniżej analiza z lat 2017-2021.

1. Liczba procedur „Niebieskiej Karty”, które wpłynęły do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Obrowie

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba	32	18	28	27	30

Powyższe dane wskazują, że w ciągu ostatnich pięciu lat średnia liczba procedur NK w Gminie Obrowo wynosi 27. Natomiast w roku 2021 do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 30 procedur „Niebieskiej Karty”.

2. Liczba procedur „Niebieskiej Karty”, które zostały zakończone

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba	27	29	21	27	27

3. Przyczyny zakończenia procedury „Niebieskiej Karty” zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie procedury „Niebieskie karty”

Przyczyna	2017	2018	2019	2020	2021
/rok					

§18 ust.1 pkt.1	11	9	9	8	9
§18 ust. 1 pkt. 2	10	9	12	19	18

Jak wynika z powyższej tabeli w ostatnim roku większość procedur „Niebieskiej Karty” jest zamykana na podstawie § 18.1. pkt. 2. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” tj. *rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań.*

4. Institucje wszczynające procedurę „Niebieskiej Karty”

Podmioty /rok	2017	2018	2019	2020	2021
Policja	27	17	23	23	26
GOPS	2	1	3	3	3
Oświata	2	0	2	0	1
Służba Zdrowia	1	0	0	1	0
GKRPA	0	0	0	0	0

Zgodnie ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie procedura „Niebieskiej Karty” może zostać wszczęta przez uprawnione podmioty. Wszczęcie procedury „Niebieskie karty” nie jest równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z art. 207 § 1 kk, tj. znęcanie się psychiczne lub fizyczne nad osobą najbliższą. Z tabeli wynika, że zdecydowanie największą ilość procedur wszczyna Policja natomiast GKRPA w ciągu ostatnich pięciu lat nie wszczęła żadnej procedury.

5. Osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie

Wyszczególnienie /rok	2017	2018	2019	2020	2021
Kobieta	26	15	22	21	25
Mężczyzna	0	3	1	0	3
Dziecko	4	0	3	6	4
Rodziec	2	0	2	1	0

Z powyższej tabeli wynika, że przemoc najczęściej doświadczały kobiety. Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest podejrzenie stosowania przemocy wobec dzieci.

W Gminie Obrowo w roku 2020r. GOPS w Obrowie za zgodą Sądu umieścił 1 dziecko w spokrewnionej rodzinie zastępczej w związku bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie – art. 12 a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W pozostałych latach w Gminie Obrowo nie było takiego przypadku.

6. Liczba przekazanych do organów ścigania przez Zespół Interdyscyplinarny / Grupę Roboczą zawiadomień o podejrzeniu przestępstwa w związku z przemocą w rodzinie.

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba zawiadomień	13	5	3	4	2

7. Ilość złożonych zawiadomień do Sądu Rejonowego – Wydział Rodzinny i Nieletnich w Toruniu

Wyszczególnienie / Rok	2017	2018	2019	2020	2021
wnioski o	12	8	6	6	9

wgląd w sytuację dziecka					
wnioski o ograniczenie władzy rodzicielskiej/ nadzór kuratora	0	0	0	0	2

8. Ilość wniosków skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie odpowiednich działań względem osób uzależnionych

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Ilość wniosków	16	11	17	0	5

Uwaga: ilość wniosków do GKRPA nie odzwierciedla rzeczywistej liczby osób uczestniczących w terapii indywidualnej w Punkcie Konsultacyjnym GKRPA i gabinecie terapeuty uzależnień w Sąciszynie.

W 2021r. w ramach konsultacji terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych przeprowadzono **83** spotkania.

9. Ilość rodzin doświadczających przemocy objętych wsparciem asystenta rodziny

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Ilość rodzin	4	3	1	2	4

W rodzinach zagrożonych przemocą dochodzi do zaburzeń w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, dlatego wymagane jest wsparcie asystenta rodziny.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie oraz inne instytucje gminne i pozostałe uprawnione podmioty, spowodowały konieczność wprowadzenia zmian ukierunkowanych na:

- rozwój profilaktyki jako formy działań zapobiegających zjawisku przemocy w rodzinie;
- upowszechnianie informacji o miejscach w lokalnej społeczności, w których świadczona jest pomoc medyczna, psychologiczna, prawna, socjalna oraz zawodowa.
- zmianę świadomości społeczeństwa lokalnego;
- skuteczną ochronę ofiar przemocy, w tym szczególnie dzieci;
- zmianę postaw osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez motywowanie ich do skorzystania z pomocy specjalistów oraz poddania się oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym.

Nadal konieczne jest podejmowanie działań, zmierzających w kierunku edukacji społecznej, dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem oraz zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej, zarówno osobom stosującym przemoc jak i osobom doznającym przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci

Instytucjonalną działalność na rzecz pomocy osobom i rodzinom, będącym w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie.

Z obserwacji pracowników socjalnych oraz na podstawie analizy dokumentów wynika, że występowanie zjawiska przemocy na przestrzeni ostatnich lat stało się tematem, o którym częściej się mówi. Jednak jest to nadal temat wstydlivy dla rodziny, często zatajany aż do chwili zaistnienia sytuacji drastycznych, połączonych z różnymi rodzajami przemocy.

Na terenie gminy Obrowo pomoc w przeciwdziałaniu przemocy świadczą następujące podmioty: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (pracownicy socjalni pedagog/mediator i psycholog), Komisariat Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób dotkniętych problemem

alkoholu (certyfikowany terapeuta), placówki oświatowe (pedagodzy i psychologdy) i zakład opieki zdrowotnej, organizacja pozarządowa Stowarzyszenie Pomoc Osobom Niepełnosprawnym „Podaj Rękę”.

Poza terenem gminy, pomoc uzyskać można w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu ul Towarowa 4-6, w Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii i u Rzecznika Praw Ofiar dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu ul. Juliusza Słowackiego 114, w Prokuraturze Rejonowej Toruń – Wschód w Toruniu przy ul. Grudziądzkiej 45, Sądzie Rejonowym – III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Toruniu ul. Warneńczyka 1, w Punkcie Okręgowym Ośrodka Dla Osób Pokrzywdzonych Przystępstwem w Toruniu, ul. Mickiewicza 49-49a.

Zasadą nadrzędną programu będzie współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie: GOPS, szkoły, sądy, Policja, służba zdrowia, Komisja Alkoholowa, Prokuratura, PCPR (poprzez wspólną pracę w Zespole).

VI. CELE PROGRAMU

Cel główny :

Tworzenie warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Obrowo

Cele szczegółowe:

- 1) Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy połączone z profilaktyką w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i rozwijanie umiejętności kreowania właściwych postaw wobec rodziny;
- 2) Organizowanie i zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie kompleksowej pomocy;

- 3) Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników jednostek, służb i organizacji, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz zwiększenie umiejętności diagnozowania przemocy w rodzinie i podejmowania skutecznych interwencji przez przedstawicieli różnych instytucji.

VII. ZADANIA PROGRAMU

Cel 1. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy połączone z profilaktyką w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i rozwijanie umiejętności kreowania właściwych postaw wobec rodziny:

1. upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie;
2. prowadzenie akcji informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy ze strony instytucji gminnych lub innych obejmujących swym działaniem teren gminy;
3. realizacja szkoleń i warsztatów nastawionych na umiejętności wychowawcze rodziców i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
4. organizowanie zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Cel 2. Organizowanie i zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie kompleksowej pomocy, realizowany będzie poprzez następujące działania:

1. udzielanie natychmiastowej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci oraz osób starszych;
2. wspieranie działań osłonowych i pomocy społecznej, zapewniających bezpieczeństwo socjalne ofiarom przemocy domowej.

Cel 3. Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników jednostek, służb i organizacji, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz zwiększenie umiejętności diagnozowania przemocy w rodzinie i podejmowania skutecznych interwencji przez przedstawicieli różnych instytucji, realizowany będzie poprzez następujące zadania:

1. szkolenia dla osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;

2. udział w seminariach, konferencjach i warsztatach, podnoszących kompetencje członków Zespołu i grup roboczych.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

- Urząd Gminy Obrowo, Aleja Lipowa 27, 87-126 Obrowo;
- Komisariat Policji w Dobrzejewicach, 87-123 Dobrzejewice 65
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Aleja Lipowa 27, 87-126 Obrowo;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Toruń ul. Towarowa 2-3
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, 87-123 Dobrzejewice;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Al. Lipowa 27, 87-126 Obrowo,
- Zespół Szkół w Brzozówce, ul. Szkolna 38, 87-123 Dobrzejewice;
- Zespół Szkół w Dobrzejewicach, 87-123 Dobrzejewice;
- Szkoła Podstawowa w Łążyńcu II, 87-123 Dobrzejewice;
- Szkoła Podstawowa w Obrowie, ul. Szkolna 2, 87-126 Obrowo;
- Zespół Szkół w Osieku nad Wisłą, 87-125 Osiek n/W;
- Sąd Rejonowy w Toruniu - II Zespół Kuratorski, ul. Rejtana 2-4, 87-100 Toruń;
- Prokuratura Rejonowa – Toruń Wschód, ul. Grudziądzka 47, 87-100 Toruń.
- Stowarzyszenie Pomoc Osobom Niepełnosprawnym „Podaj Rękę”.

IX. HARMONOGRAM PROGRAMU

Cel programu: Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy połączone z profilaktyką w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i rozwijanie umiejętności kreowania właściwych postaw wobec rodziny				
Zadania	Działania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Realizatorzy	Okres realizacji
Upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie	Opracowanie publikacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie i jego skutków.	Liczba publikacji w prasie i na stronach internetowych	GOPS Policja Oświata GKRPA	2022r.- 2023r.
Prowadzenie akcji informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy ze strony instytucji gminnych lub innych obejmujących	Opracowanie i wdrożenie materiałów informacyjnych, nt przemocy i jej przeciwdziałania	Liczba kompletów ulotek, plakatów, które zostaną rozpowszechnione wśród mieszkańców Gminy Obrowo Liczba miejsc, do	Oświata GOPS GKRPA Służba Zdrowia Policja PCPR	2022r.- 2023r.

swym działaniem teren gminy		których zostały przekazane ulotki, plakaty		
Realizacja szkoleń i warsztatów nastawionych na umiejętności wychowawcze rodziców i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Opracowanie i wdrożenie programów informacyjnych, warsztatów i zajęć edukacyjnych . Wsparcie rodzin z trudnościami w pełnieniu funkcji opiekuńczo wychowawczych poprzez zajęcia tzw. Szkoły Rodzica i pomoc pedagogiczną	Liczba warsztatów i działań edukacyjnych , liczba osób, które wzięły udział w warsztatach i działaniach edukacyjnych i skorzystały z pomocy pedagogicznej	PCPR GOPS Policja	2022r.- 2023r.
Organizowanie zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie przeciwdziałania przemocy	Wsparcie dla dzieci poprzez warsztaty socjoterapeutyczne. Zajęcia i warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej.	Liczba realizowanych zajęć i warsztatów Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia	PCPR, GOPS Oświata	2022r.- 2023r.
Cel programu: Organizowanie i zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie kompleksowej pomocy				
Udzielanie natychmiastowej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci oraz osób starszych oraz oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie	Prowadzenie wsparcia specjalistycznego, interwencje kryzysowe, rozpoczęcie procedury NK Kierowanie do ośrodków wsparcia i specjalistów: psychologa, mediatora, terapeuty uzależnień Informowanie Sądów Rodzinnych, wnioski o wgląd w sytuację rodziny. Doniesienia do prokuratury. Kierowanie do rodzin z dziećmi asystentów. Współpraca z kuratorami sądowymi. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie poprzez współpracę na etapie kierowania sprawców przemocy do programów korekcyjno-edukacyjnych oraz motywowanie do współpracy ze specjalistami .	Liczba udzielonych porad, interwencji, liczba wypełnionych NK Liczba osób, którym udzielono wsparcia, liczba konsultacji specjalistycznych, Liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia, Liczba osób skierowany do programów korekcyjno-edukacyjnych	GOPS Policja Oświata GKRPA Zespół Interdyscyplinaryny PCPR Prokuratura Zespół kuratorski Stowarzyszenie	2022r.- 2023r.
Wspieranie działań osłonowych i pomocy społecznej, zapewniających bezpieczeństwo społeczne ofiarom przemocy	Prowadzenie poradnictwa socjalnego, pracy socjalnej oraz pomocy społecznej w ramach pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych	Liczba osób i rodzin, którym udzielono pomocy społecznej	GOPS	2022r.- 2023r.

domowej.				
Cel programu: Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników jednostek, służb i organizacji, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz zwiększenie umiejętności diagnozowania przemocy w rodzinie i podejmowania skutecznych interwencji przez przedstawicieli różnych instytucji,				
Szkolenia dla osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;	Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych, szkolenia dla członków zespołu i Grup Roboczych Samokształcenie członków zespołu i Grup Roboczych	Liczba szkoleń, liczba uczestników szkoleń, liczba osób przeszkolonych	GOPS Policja Oświata GKRPA Zespół Interdyscyplinarne PCPR Prokuratura Zespół kuratorski Stowarzyszenie	2022r.- 2023r.
Udział w seminariach, konferencjach i warsztatach, podnoszących kompetencje członków Zespołu i grup roboczych	Konferencje i warsztaty w ramach tematów przemocy	Liczba konferencji i warsztatów, liczba uczestników szkoleń, liczba osób przeszkolonych		2022r.- 2023r.

X. MONITORING I EWALUACJA

„Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie” będzie zarządzany przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego we współpracy z Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W ramach monitoringu Zespół Interdyscyplinarny w Obrowie do końca marca następnego roku przedstawi sprawozdanie z realizacji niniejszego programu.

XI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Obrowo na lata 2022 - 2023” są:

1. Środki własne gminy:

- a) będące w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- b) pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – GKRPA

2. Środki pozabudżetowe, pozyskiwane z innych źródeł.